

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB : 1846-09-07

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB : 1846-09-07", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 20*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2003 , s. 1. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb-txt-shoot-n36.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 20

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

NB:36

#

d. 7 Sept. 46.

Rapport. Resultat

1

Det der egl. er det Pøbelagtige ved den literaire Foragtelighed, som denne findes hos os, er ikke saa meget hvad den skriver, som det ligger i for hvem der skrives. Dersom et saadant Blad som *Corsaren* kunde sikkre os, at det kun blev læst af de meest intellectuelle Par hundrede Msker i Landet: saa gjør det slet ingen Skade. Og dog fordres der jo for at ironisere det Udmærkede, at Den der gjør det tillige og hovedsagligen er intellectuel dannet til at vurdere og pathetisk nok til at kunne begeistres: da først er det Ironie at spøge med Ens Tilfældigheder, med Forfatterens Figur o:s:v:. Men naar noget Saadant skrives for den laveste Classe, for Svende og Dreng, og Tjenestepiger og piankedede Fruentimmer o:s:v: saa er det eo ipso Raahed og Slave-Opstand. hos den Classe af Msk. kan der ikke være Tale om endog blot den fjerneste Anelse af en Forestilling om at vurdere ell. forstaae, for dem existerer en Forfatter ligesom ethvert andet Msk. kun qua Dyr-Msk, og det er deres Vurdering af et Msk. om han er stærk og kan slaes o:s:v:

Ja selv naar man skriver noget Saadant for den i sig selv agtværdige og brave men eenfoldigere og ikke væsentlig dannede Classe af Samfundet: bliver det dog Raahed. Det Eenfoldige ligger netop i (og dette er det Skjønne i en vis Forstand) ikke at kunne tænke en dialektisk Dobbeltthed. Hvad der er Udmærket tænker Eenfoldigheden det er Udmærket, det maa der slet ikke siges noget Ondt om. Er en Mand en udmærket Philosoph saa maa man ikke forhaane ham. Da den Eenfoldige nu ikke selv kan bedømme om en Mand er en udmærket Philosoph, saa forledes ganske rigtigt den Eenfoldige, naar der skrives saaledes for ham, til den Slutning: ergo er den Mand ingen stor Philosoph.

Men det Nederdrægtige i Forhold til den literaire Foragtelighed ligger i, naar det er Forfattere, som kunne til en vis Grad være anstændige Forfattere, om de end fik en underordnet Plads, der for at hævne og skade og forvirre og besudle, rører Pøbelen op.

2

Det var ironisk rigtigt af mig, medens jeg skrev Pseudonymerne, at leve saa meget paa Gader og Stræder. Det Ironiske laae ganske rigtigt i, at jeg, der

qua Forfatter tilhørte en ganske anden Sphære, opholdt mig paa Gader og Torve. Det var Ironien mod de intellektuelle forskruede hegelianske Magter vi har her hjemme, ell. havde. Saasnart derimod, man fra en anden Kant fra den literaire Pøbelagtighed gjør et Forsøg paa, at give det Udseende af, at jeg virkelig hører hjemme paa Gaden: saa er ganske rigtigt Ironien borte saa exciperer jeg forum. – Havde Goldschmidt endda selv indseet det, og af sig selv spillet mig Pudset: ja saa havde han dog været Noget. Men jeg maatte selv opfordre ham – og gjorde det ganske rigtigt derfor først da jeg var færdig. Var P.L. Møllers Artikel kommen en Maaned før, havde han intet Svar faaet. Jeg kunde da hverken endnu have undværet Situationen, ei heller turde jeg, saa længe jeg skulde holdes væsentlig produktiv, udsætte mig for, hvilke mulige Forstyrrelser der dog kunde følge af Vrøvleriet.

Det der gjør mit Liv anstrænget, men ogsaa righoldigt næsten i dets ubetydeligste Yttring, er at jeg overalt maa have Idee, og at derimod andre Msker slet ikke synes at have endog blot den mindste Trang dertil. Men saa har jeg dog igjen den Fordeel, at midt i al Vrøvl bliver jeg dog aldrig egl. Part, fordi min lagttagelses Lyst stadigt bevarer mig for en Deel som Trediemand.

3.

Den hele Geschichte i det sidste Halvaarstid har yderligere bekræftet mig den Sætning: mundus vult decipi. Dersom man vilde spørge Tilhængerne af den literaire Pøbelagtighed: men hvorfor angribes dog Kierkegaard; saa vilde de svare, som en af dem (han var rigtignok en Rangsperson forøvrigt) svarede mig: »der skal ingen Auctoritet være.« Lad os nu see. En Forfatter, der væsentligen dannet ved Socrates og Grækerne, har fattet det Ironiske begynder en enorm Forfatter-Virksomhed; han vil netop ikke være Autoritet, og til den Ende seer han ganske rigtigt, at han ved idelig at gaae paa Gaden nødvendigviis maa svække Indtrykket af sig selv. Og ganske rigtigt, i alle de fornemme Kredse, hvor Autoriteterne dog vel ere at søge, der dømmes han ogsaa fra al mulig Autoritet. Hvad skeer, nu vælter Pøbelagtigheden sig ind paa ham, og nødsager ham i Ideens Medfør at gjøre hvad han ell. ogsaa vilde, trække sig en Smule tilbage. Lad ham nu blot i et halvt Aar have levet saaledes tilbagetrukket, saa er han Autoritet. Hans Anseelse er dog alligevel saa stor, at han selv netop var den Eneste, der egl. kunde svække Indtrykket af sig. Og hvem er det saa, der har været behjælpelig til at gjøre ham til Auctoritet? Netop dem, der begyndte deres Tale og deres Handlen i Kraft der af saaledes: »der maa ingen Autoritet være.«

4.

Hvori har saa det Ubehagelige, det Fortrædigende for mig ligget? Naturligviis ikke i hvad der er bleven sagt, (thi det har jeg ofte nok selv sagt spøgende om mig selv) men i til hvem, at man har skaffet mig et Gadeopløb paa Halsen af Pøbel, med hvem jeg intet Fællesskab har ell. kan have. I Forening med Jøde-Commier Kræmmersvende, offentlige Fruentimmer, Skoledrenge, Slagtersvende o:s:v: kan jeg virkeligen ikke lee af, hvad jeg i Forening fE med Carl Weis ypperligt kan lee af. Naar jeg nemlig i Forening med ham leer af mine tynde Been, saa statuerer jeg dermed, at vi have Basis tilfælles i væsentlig intellectuel Dannelse. Naar jeg i Forening med Pøbelen leer der af, saa vilde deri ligge, at jeg indrømmer at have Basis tilfælles med dem. - Netop fordi dette er saaledes, er ogsaa det Besynderlige fremkommet, at den Eneste her hjemme, der egl med Ironie vittigt formaaer at behandle saadanne dialektiske Problemer som det at ironisere en Dygtighed, at han netop ikke kan forsvare at gjøre det - og denne Eneste er mig selv. Jeg forpligter mig rigtignok til, at skrive ganske anderledes vittige Artikler om mig selv og mine Been end Goldschmidt kan: men saa vil igjen Pøbelen ikke kunne forstaae dem.

#